

***Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības
jomas ekspertu atzinums par ietekmi uz
aizsargājamiem zālāju, tekošu un stāvošu
saldūdeņu, purvu, mežu un virsāju
biotopiem***

Ekspertu atzinums

Rīga, 2024. gada **decembris**

INSPIRING
ENVIRONMENT

Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinums par plānotās darbības - vēja elektrostaciju un tīklu būvniecībai Jēkabpils novada Vīpes un Mežāres pagastā, ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem (Papildināts)

Pasūtītājs:

SIA "PurpleGreen Solwin", reģistrācijas Nr. 540203431051

Izpildītājs:

SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", reģistrācijas Nr. 40003374818

Ekspertīzes veicēji:

Margita Deičmane, zālāju biotopu eksperte, sertifikāta Nr. 024

Gatis Eriņš, mežu un purvu biotopu eksperts, sertifikāta Nr. 079

Santa Grandovska, eksperte asistente, ĢIS speciāliste

Toms Daniels Čakars, mežu biotopu eksperts, sertifikāta Nr. 182

1. Biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu

Zālāji, tekoši un stāvoši saldūdeņi, purvi, meži un virsāji. Vērtēta arī dižkoku klātbūtne.

2. Atzinuma sniegšanas mērķis

Atzinums sniegts par paredzēto darbību – vēja elektrostaciju un tīklu būvniecība Jēkabpils novada Vīpes un Mežāres pagastā. Vērtēta vēja elektrostaciju parka *PurpleGreen Solwin* (turpmāk tekstā – VES parka) izveides ietvaros plānoto vēja elektrostaciju (turpmāk tekstā – VES) izvietojuma, plānotās apakšstacijas, kas pieslēgsies esošai 330 kV līnijai, novietojuma, kā arī ar VES parka izveidi saistīto plānoto pievedceļu un elektropārvades līniju izbūves ietekme. Izvērtējuma ietvaros apsekoto zemes vienību vai zemes vienību daļu – izpētes teritoriju, izvietojumu skat. 1. attēlā.

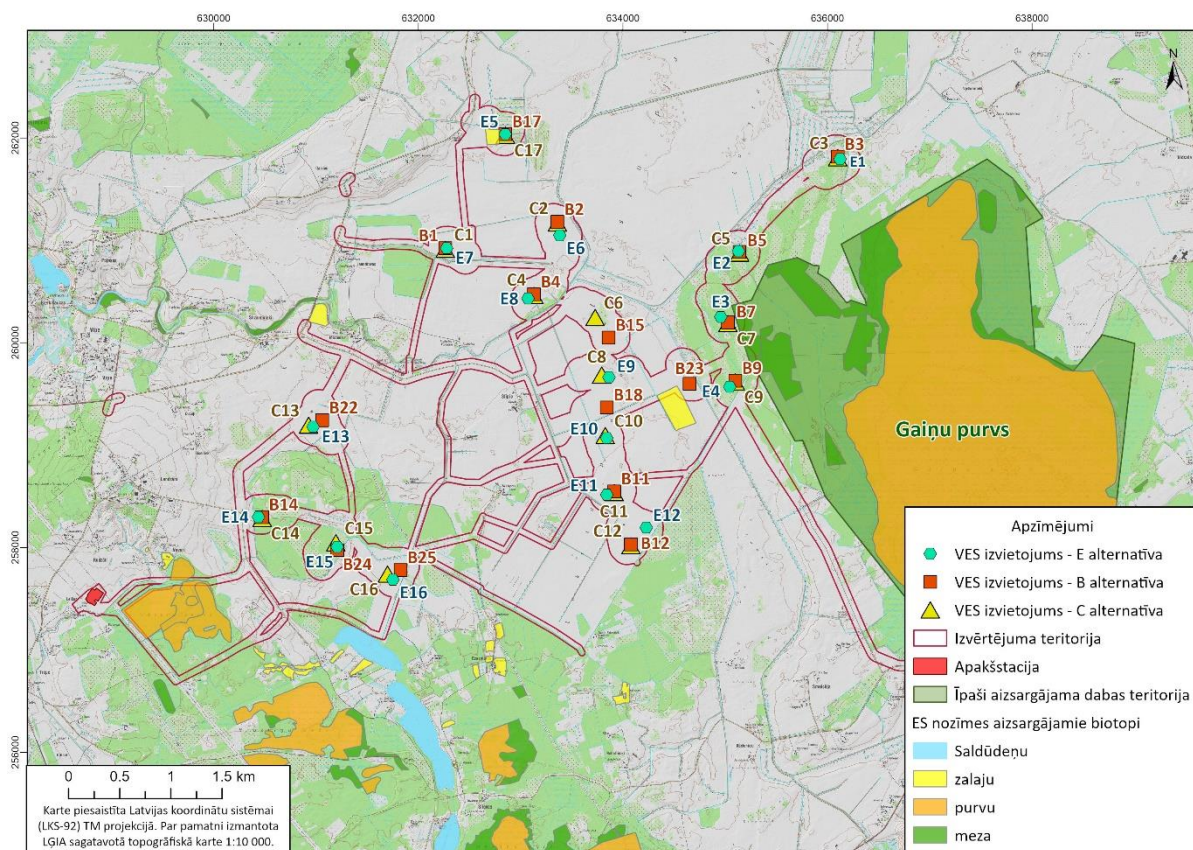
3. Pētāmās teritorijas apsekošanas datums un meteoroloģiskie apstākļi, apsekošanas ilgums, atrašanās vieta un izpētes metodes (piemēram, transektes, randomizēta parauglaukumu izvēle, fotofiksācija, maršruta iezīmēšana ar ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēmu)

Tika veikta priekšizpēte, analizējot kartogrāfisko informāciju, izvērtējot iespējas konstatēt īpaši aizsargājamus biotopus un sugas izvērtējuma teritorijā. Izpētē izmantoti dati no Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "OZOLS".

Plānotās vēja elektrostaciju (turpmāk tekstā – VES) un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecības vietas tika apsekotas 2022. gada 23., 24. augustā, 2023. gada 29. augustā, 7. septembrī un 2024. gada 9., 10. aprīlī un 11. jūlijā, teritorijā pavadot aptuveni 52 stundas. 2022. gada 23. un 24. augustā meteoroloģiskie apstākļi – gaisa temperatūra no +25°C līdz +28°C, bez nokrišņiem, viegls austrumu, dienvidaustrumu vējš 1,5 - 2,5 m/s. 2023. gada 29. augustā – gaisa temperatūra no +17°C līdz +19°C, bez nokrišņiem, viegls dienvidu vējš 1 - 2 m/s. 2023. gada 7. septembrī – gaisa temperatūra no +20°C līdz +22°C, bez nokrišņiem, mainīgs mākoņu daudzums, lēns vējš. 2024. gada 9. un 10. aprīlī – gaisa temperatūra no +20°C līdz +25°C, bez nokrišņiem, mainīgs mākoņu daudzums, saulains, lēns vējš. 2024. gada 22. maijā – gaisa temperatūra no +20°C līdz +23°C, bez nokrišņiem, mainīgs mākoņu daudzums, lēns vējš. 2024. gada 11. jūlijā – gaisa temperatūra no +27°C līdz +32°C, bez nokrišņiem, dienvidu, dienvidaustrumu vējš 5 - 7 m/s. **31. oktobrī – gaisa temperatūra no +6°C līdz +10°C, bez nokrišņiem, saulains, lēns vējš.**

Lielākoties laika apstākļi un sezona bija piemēroti īpaši aizsargājamo biotopu apsekošanai un novērtēšanai, izņemot 9. un 10. aprīli, kad sezona nebija piemērota zālāju biotopu konstatēšanai. Bija iespējams tikai provizorisks izvērtējums, nosakot, vai teritorijā vispār atrodas zālājs un cik aizaudzis tas ir.

Apsekota tika teritorija aptuveni 30 - 50 m uz abām pusēm no plānotajām elektropārvades kabeļu trasēm un pievedceļiem, labi pārskatāmās vietās intensīvi izmantotās lauksaimniecības zemēs (aramzemēs) tika apsekots praktiski viss paredzētās darbības vietas tuvumā esošais lauka bloks un tuvākā teritorija redzamības attālumā, mežu platībās apsekots plānoto VES lokāciju provizorisks izbūves laukums, kā arī piegulošā platība līdz 100 - 150 m zonā. Plānotās elektropārvades kabeļu trases, kas sakrīt ar plānotiem vai esošiem pievedceļiem, apsekotas vienlaikus ar plānoto pievedceļu izvērtējumu. (Apsekotā un/vai izvērtētā teritorija turpmāk tekstā – izpētes teritorija (skat. 1. attēlu).

1. attēls. Izvērtējuma un izpētes teritorija, īpaši aizsargājama dabas teritoriju un biotopu novietojums. B, C un E alternatīvas (aktualizēta karte)

2022. un 2023. gada veģetācijas sezonās apsekoti sākotnējie VES izvietojuma varianti. To ietvaros ievākta informācija par dabas vērtībām plānotās darbības teritorijā un sniegta informācija paredzētās darbības plānotājiem, norādot VES novietnes un ceļu posmus, kuros iespējama ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām un ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem. Pēc sākotnējiem VES parka izvērtējumiem, kuros ņemti vērā apsvērumi par iespējamo ietekmi gan uz ornitofaunu, gan citu grupu retajām un aizsargājamajām sugām, kā arī uz ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem, paredzētās darbības plānotāji sagatavoja alternatīvu plānoto VES un saistītās infrastruktūras izvietojumu, kas apsekots un izvērtēts 2024. gada veģetācijas sezonā to objektu apjomā, kuru izvietojuma plānojums papildināts un kuriem precizēts novietojums ārpus platībām par kurām iegūta informācija iepriekšējo sezonu apsekojumos.

Biotopu izvērtēšana un apsekošana veikta atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas apstiprināta un Zemkopības ministrijas saskaņota „ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodika” (pieejama <https://www.daba.gov.lv/lv/biotopu-kartesanas-metodikas-0>). Aizsargājamo sugu un biotopu statuss noteikts saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” un Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumiem

Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".

Teritorijas apsekojumā un informācijas fiksēšanā izmantota GPS iekārta, apsekojuma laikā veikta objektu un situācijas fotofiksācija. Atzinums sagatavots saskaņā ar 30.09. 2010. Ministru kabineta noteikumu Nr. 925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības" prasībām.

4. Teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām dabas teritorijām noteiktajam statusam, aizsargājamās teritorijas funkcionālā zona, kurā atrodas pētāmā teritorija, ja tā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" atrodamo informāciju (<https://ozols.gov.lv/>), izpētes teritorija neatrodas nevienā no valsts vai vietējas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Izpētes teritorijai tuvākie mikroliegumi atrodas aptuveni 7,0 km uz dienvidaustrumiem no tuvākās plānotās VES. Mikroliegumi nodibināti putnu, vaskulāro augu un paparžaugu atradņu aizsardzībai (skat. 1. attēlu). Izpētes teritorija piekļaujas valsts nozīmes dabas liegumam "**Gaiņu purvs**" (Natura 2000 vietas kods LV0525400), t.i. divas VES (B/C7/E3 un B/C9/E4) plānotas lieguma robežas tiešā tuvumā, bet vēl divas VES - B/C3/E1 un B/C5/E2, plānotas līdz 0,7 km attālumā no dabas lieguma teritorijas.

Dabas liegumam "**Gaiņu purvs**" (teritorijas kods: LV0525400) aizsargājamās dabas teritorijas statuss noteikts 1977. gadā, aizsargājamās dabas teritorijas platība ir 1577 ha. Kopš 2004. gada dabas liegums ir iekļauts Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000* kā C kategorijas teritorija, kas izveidota īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai. Dabas liegums ir nozīmīgs augsto purvu, purvainu mežu un staigāņu mežu aizsardzībai. Liegumā sastopami pārmitri apšu-melnalkšņu meži, kā arī bērzu un skujkoku meži. Nozīmīgākās teritorijā sastopamās aizsargājamās sugas ir mežirbe *Bonasa bonasia* un rubenis *Tetrao tetrix*. Dabas liegumā konstatēti pieci ES nozīmes aizsargājamo biotopu veidi – 91D0* *Purvaini meži*, 9080* *Staigāņu meži*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7120 *Degradēti augstie purvi*. Purvu, purvaino un staigāņu mežu biotopus negatīvi ietekmē pagātnē veiktā nosusināšana, kā dēļ purvs ir samērā aizaudzis ar kokiem.

Dabas liegumam nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns. Dabas lieguma aizsardzības prasības nosaka Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264. "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Citas tuvākās īpaši aizsargājamā dabas teritorijas ir:

- 5 km uz rietumiem no plānotās elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves vietas – valsts nozīmes dabas liegums "Ābeļi" (Natura 2000 vietas kods LV0520000);
- 6 km uz ziemeļrietumiem no tuvākās plānotās VES – valsts nozīmes dabas parks "Laukezers" (Natura 2000 vietas kods LV0304000);
- 10 km uz ziemeļaustrumiem no tuvākās plānotās VES - valsts nozīmes dabas liegums "Eiduku purvs" (Natura 2000 vietas kods LV0526500);
- 13 km uz ziemeļiem no tuvākās plānotās VES - valsts nozīmes dabas liegums "Silabebru ezers" (Natura 2000 vietas LV0527500);
- 17 km uz ziemeļaustrumiem no tuvākās plānotās VES - Teiču dabas rezervāts (Natura 2000 vietas kods LV0100500);
- 15,5 km uz ziemeļiem no tuvākās plānotās VES - valsts nozīmes dabas liegums "Timsmales ezers" (Natura 2000 vietas LV0530200).

Aizsargājamo dabas teritoriju raksturojumam izmantota informācija no šādiem avotiem:

- Informācija par mikroliegumiem: DDPS "Ozols", <https://ozols.gov.lv/ozols> (pēdējā datu lejupielādē - 26.01.2024.);

- Informācija par ĪADT: <https://www.daba.gov.lv/lv/par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam>;
- Papildu informācija par ĪADT: Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma 2018–2030, LIFE11 NAT/LV/000371 – “NAT-PROGRAMME, 2017.”

5. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts, arī informācija par teritorijas reljefu un mikroreljefu, hidroloģisko režīmu, sastopamajiem biotopiem un attiecīgās grupas sugām, kā arī apsaimniekošanu, norādot dabisko, daļēji dabisko un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvaru

Jēkabpils novads atrodas Austrumlatvijas zemienes dienvidu daļā Jersikas līdzenumā. Jersikas līdzenumam raksturīgi viļņoti un plakani līdzenumi, vietām arī pauguru grēdas, kas sastāv no glaciolimniskiem un glaciģēniem nogulumiem. Pamatiežu, kurus veido augšdevona Pļaviņu svītas dolomīti, virsma ir ar lēzenu slīpumu Daugavas virzienā.

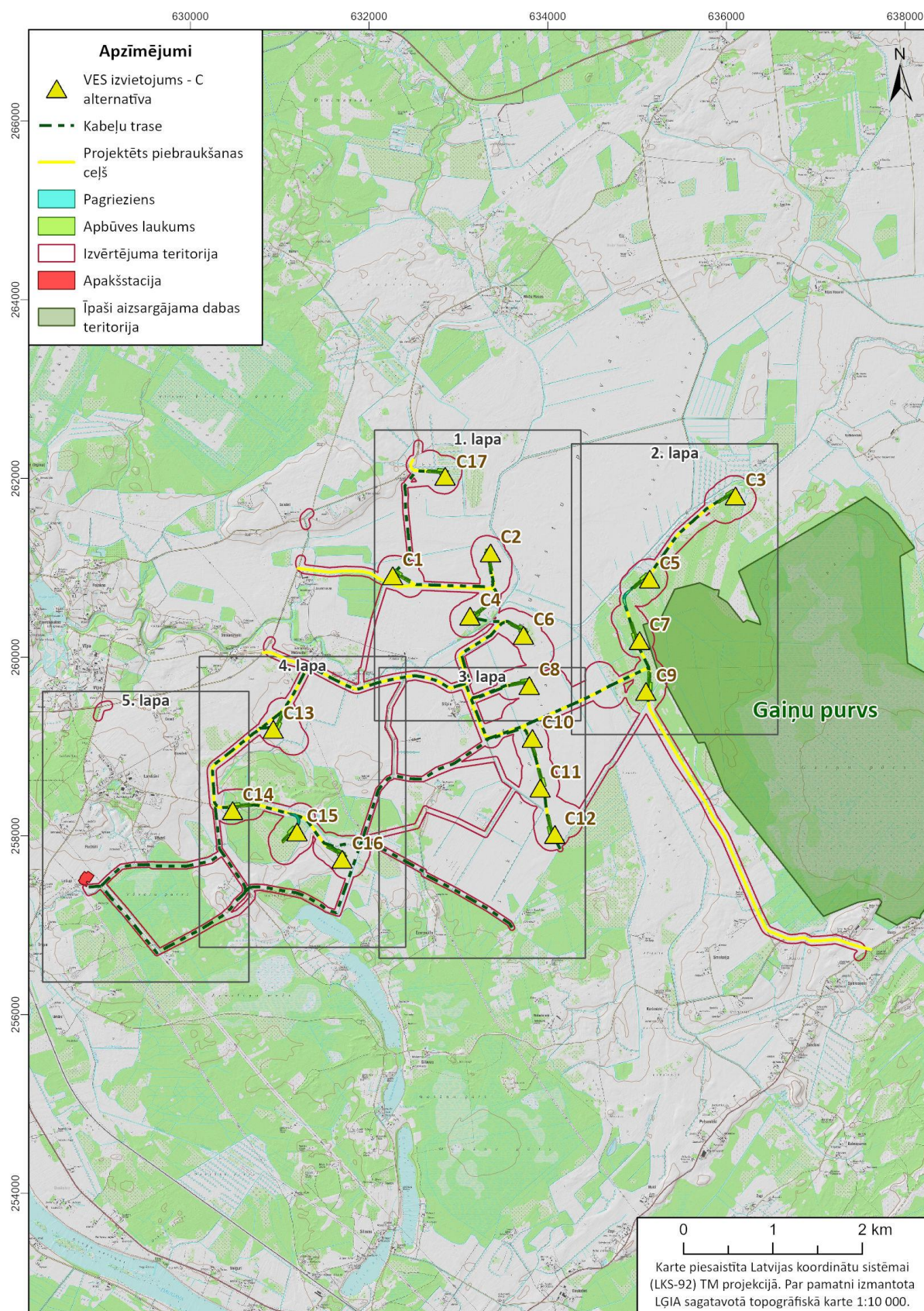
Plānotās VES atrodas uz dažādā intensitātē apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm, mežu puduros lauksaimniecības zemju mozaikā vai nelielu meža masīvu nomalēs (skat. 1. tabulu un 2.,3.,4. attēlu). Lielākā daļa plānoto elektropārvades kabeļu trašu un pievedceļu atrodas intensīvi apsaimniekotās lauksaimniecības zemju platībās. Neliela daļa elektropārvades kabeļu trases šķērso intensīvi apsaimniekotas mežsaimniecības zemes. Izpētes teritoriju šķērso meliorācijas būtiski pārveidotas upes Ataša, Nereta, Odze un Mārsna.

Saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā ir paredzēts izbūvēt jaunas elektropārvades kabeļu līnijas, kuras, ievērojot “Enerģētikas likuma” 21. panta nosacījumus, iespēju robežās ir paredzēts izvietot jaunbūvējamo pievedceļu un esošo autoceļu nodalījuma joslās. Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, paredzētās darbības ierosinātais ir identificējis vienu potenciālas apakšstaciju būvniecības vietu – zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 56960050015. Zemes vienību, kurā plānota apakšstacija, aizņem intensīvi apsaimniekotas lauksaimniecības zemes.

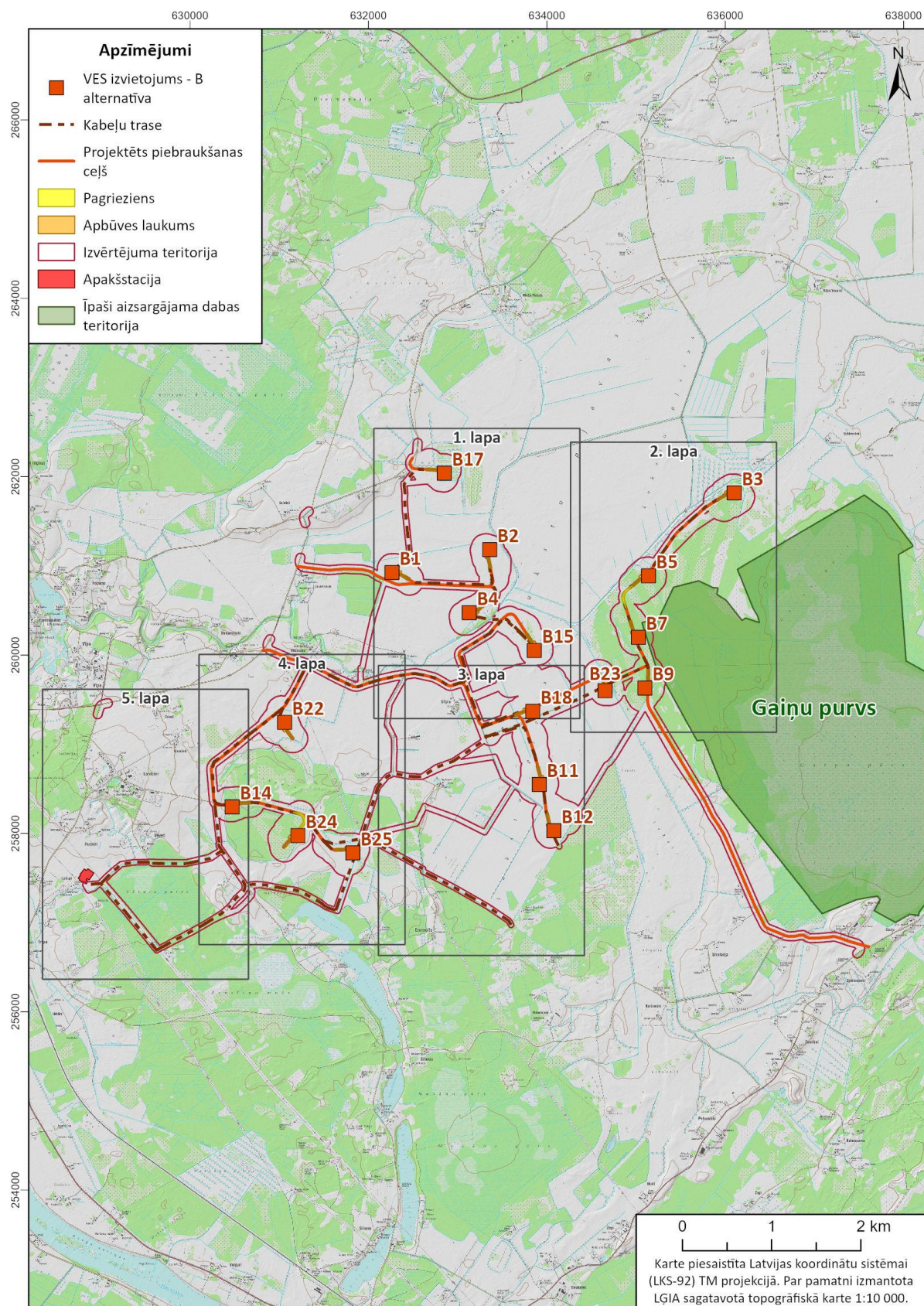
1. tabula. Plānoto VES izvietojums izvērtējuma teritorijā

VES Nr.	Atrašanas vietas apraksts
B1/C1/E7	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B2/C2/E6	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B3/C3/E1	Jaunaudze
B4/C4/E8	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B5/C5/E2	Jaunaudze
B15/C6	Lauksaimniecības zeme – daļēji tīrums, daļēji – krūmiem un ekspansīvām sugām aizaudzis palieņu zālājs, kas neatbilst aizsargājama biotopa izdalīšanas kritērijiem (aizaugums pārsniedz 60%)
B7/C7/E3	Jaunaudze/Mežs/Aizaugušas lauksaimniecības zemes/Iznīkusi mežaudze
C8/E9	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B9/C9/E4	Jaunaudze
C10/E10	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B11/C11/E11	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B12/C12/E12	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B14/C14/E14	Mežs/Aizaugusi lauksaimniecības zeme
B17/C17/E5	Lauksaimniecības zeme, daļēji aizaudzis, kultivēts zālājs, zālāju biotops, poligona Nr. 24MD24_02
B18	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B22/C13/E13	Lauksaimniecības zeme, tīrums
B23/C10	Lauksaimniecības zeme, kultivēts zālājs
B24/C15/E15	Jaunaudze/Mežs

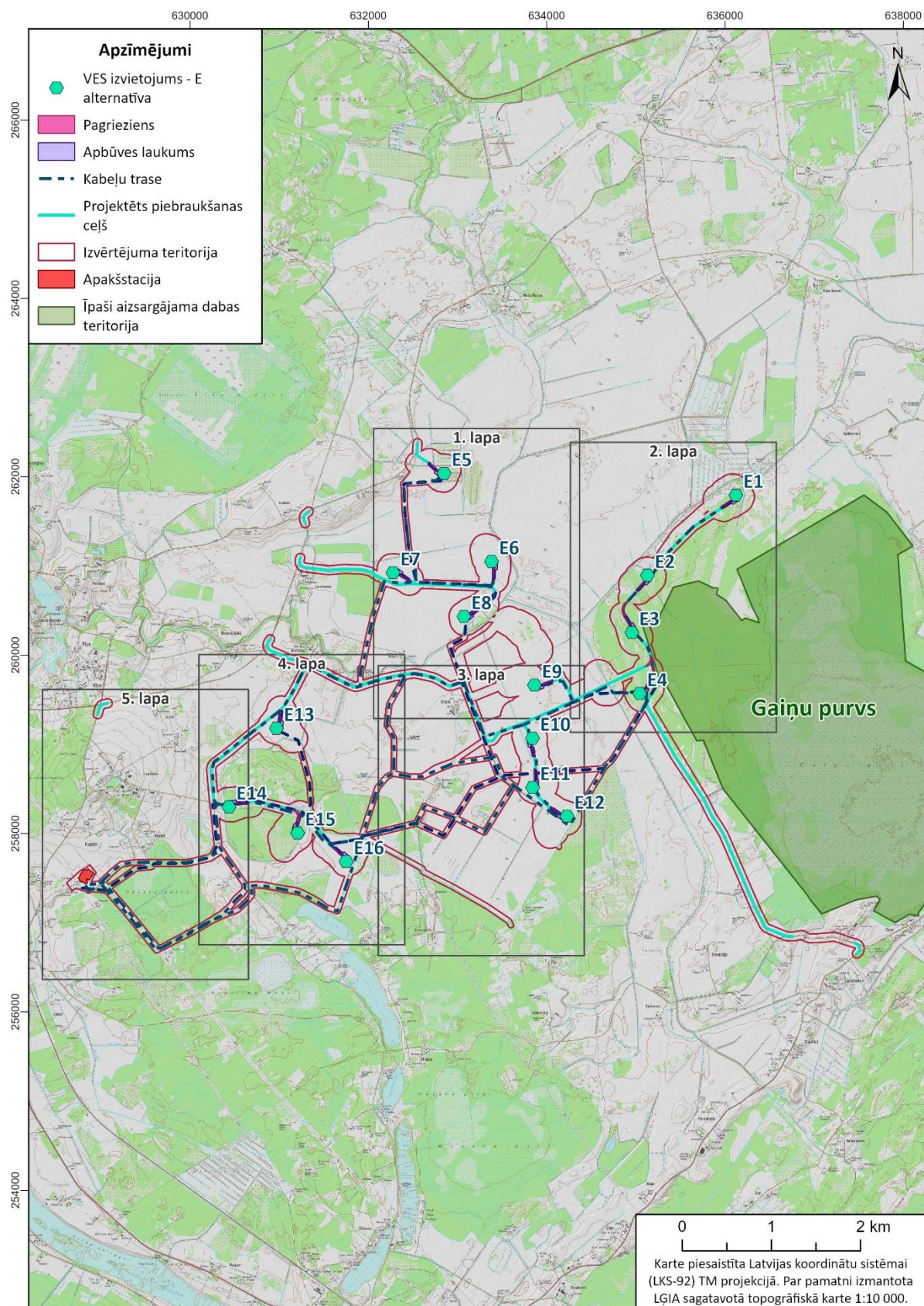
VES Nr.	Atrašanas vietas apraksts
B25/C16/E16	Lauksaimniecības zeme, tīrums

2. attēls. C alternatīvas izvietojums un lapu sadalījums izvērtējuma teritorijā

3. attēls. B alternatīvas izvietojums un lapu sadalījums izvērtējuma teritorijā

4. attēls. E alternatīvas izvietojums un lapu sadalījums izvērtējuma teritorijā (aktualizēta karte)

6. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Lielākoties plānoto VES un plānotās infrastruktūras apkārtnē ir aramzemes un mežu teritorijas. Plašas intensīvas lauksaimniecības teritorijas mijas ar nelieliem mežu masīviem, purviem un viensētām.

7. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas un to izplatības īpatnības, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" (<https://ozols.gov.lv>) atrodamo informāciju, paredzētās darbības teritorijā līdz 2024. gadam nebija atzīmētas īpaši aizsargājamo augu, sēņu un ķērpju atradnes. Apsekojumu laikā 2024. gadā fiksētas vaskulāro augu, sēņu, ķērpju un sūnu sugu atradnes, kas saistītas ar ekspertu kompetencē esošajiem aizsargājamo biotopu veidiem kā to raksturojošās sugas vai dabisko meža biotopu indikatorsugas un speciālistu sugas. Vaskulāro augu sugu noteikšanā un nomenklatūrā izmantota enciklopēdija "Latvijas augi" (Priedītis, 2014), pārējo sugu – metodiskie materiāli par dabisko meža biotopu indikatorsugām (Liepiņa, 2018; Meiere, 2018; Moisejevs, 2018; Valainis, 2018). Teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugas (ĪAS I, II – atbilstoši Ministru Kabineta noteikumu pielikuma numuram)¹, sugas, kam veidojams mikroliegums (MIK)², kā arī reti sastopamās, dabisko meža biotopu indikatorsugas (DMB IS) un speciālistu sugas (DMB BSS) atzīmētas 2. tabulā, grupējot alfabētiskā secībā pēc latīniskā nosaukuma³. Latvijas Sarkanajā grāmatā⁴ iekļautajām sugām norādīta SG kategorija. Sugu atradņu punkti, kas atrodas izpētes teritorijā, attēloti kartēs (5.-19. attēlā). Apsekojumos konstatēto reto un īpaši aizsargājamo sugu atradņu telpisko datu kopa iesniegta Dabas aizsardzības pārvaldei kopā ar šo atzinumu.

2. tabula. Konstatētās īpaši aizsargājamās, DMB un retās sugas izpētes teritorijā

Nosaukums	Sugu grupa, aizsardzības kategorija	Sastopamība izpētes teritorijā
Kastaņbrūnā artonija <i>Arthonia spadicea</i>	Ķērpis; ĪAS I, DMB IS	Divās vietās, vidēja vecuma līdz pieaugušās, susinātās mežaudzēs, gan ES nozīmes biotopā, gan ārpus tā
Hellera ķīļlape (bārkstkausi), <i>Anastrophyllum hellerianum</i> (<i>Crossocalyx hellerianus</i>)	Sūna: ĪAS I, MIK, DMB BSS	Vairākās vietās ES nozīmes biotopā 9010*_3, pieaugušās, susinātās mežaudzēs
Maigā mīkstpore <i>Leptoporus mollis</i>	Sēne: DMB BSS	Vairākās vietās ES nozīmes biotopā 9010*_3, pieaugušās, susinātās mežaudzēs
Gada staipeknis <i>Lycopodium annotinum</i>	Paparžaugs; ĪAS II, SG IV	Vairākās vietās vidēja vecuma līdz pieaugušās, susinātās mežaudzēs, gan ES nozīmes biotopā, gan ārpus tā
Košā cietpore <i>Rigidoporus crocatus</i>	Sēne: ĪAS I, DMB BSS	Vienā vietā ES nozīmes biotopā 9010*_3, pieaugušā, susinātā mežaudzē

¹ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 396, 14.11.2000. "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu"

² Ministru Kabineta noteikumi Nr. 940, 18.12.2012. "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"

³ Primāri lietoti sugu nosaukumi atbilstoši normatīvajos aktos iekļautajiem sarakstiem; gadījumos, kad sugas zinātniskais nosaukums ir mainīts, tas dots iekavās.

⁴ Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: I - izzūdošās sugas; II - sarūkošās sugas; III - retās sugas; IV - maz pazīstamās sugas (LSG satur zinātnisko informāciju par sugu sastopamību, nenosaka aizsardzību normatīvo aktu līmenī)

Nosaukums	Sugu grupa, aizsardzības kategorija	Sastopamība izpētes teritorijā
Smaillapu lāpstīte <i>Scapania apiculata</i>	Sūna: DMB BSS, SG 0	Vienā vietā ES nozīmes biotopā 9010*_3, pieaugušā, susinātā mežaudzē

8. Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekojamajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" atrodama informācija par vairākiem Eiropas nozīmes aizsargājamiem zālāju un mežu biotopiem, kuri atrodas izpētes teritorijas tuvumā. Lielākā daļa no iepriekš konstatētajām biotopu platībām atrodas pārāk tālu no paredzētās darbības vietām, lai plānotā darbība tos ietekmētu.

Vistuvāk paredzētās darbības vietām atrodas biotopu poligoni 19EZ104_14, 19GJ35_66, 19GJ35_67, 19GJ35_69, 19GJ35_70, 19GJ35_71, 19GJ035_256, LVM2009, LVM2009. Biotopu poligoni atrodas plānoto pievedceļu, kabeļtrašu un VES novietņu tuvumā.

Apsekojuma laikā konstatēti trīs jauni ES nozīmes aizsargājamo mežu biotopu poligoni – 23GE079_41, 23GE079_42 un 24GE079_1 un viens jauns zālāju biotops 24MD24_02.

Biotopu veidi un cita informācija par biotopu platībām norādīta 3. tabulā.

3. tabula. ES nozīmes aizsargājamie biotopi izpētes teritorijā

Biotopa poligona nr.	Biotopa kods, variants	Kvalitātes vērtējums	Piezīmes
19EZ104_14	3150_2, <i>Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju</i>	laba	Aptuveni 30 m attālumā no kabeļa trases vidus ass
19GJ35_66	7110*, <i>Aktīvi augstie purvi</i>	vidēja	Aptuveni 20 m attālumā no kabeļa trases vidus ass
19GJ35_67	7110*, <i>Aktīvi augstie purvi</i>	vidēja	Kabeļa trase skar biotopa poligonu
19GJ35_69	7110*, <i>Aktīvi augstie purvi</i>	vidēja	Kabeļa trase skar biotopa poligonu
19GJ35_70	91D0*_1, <i>Purvaini meži</i>	vidēja	Aptuveni 90 m attālumā no kabeļa trases vidus ass
19GJ35_71	7120, <i>Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās</i>	-	Kabeļa trase skar biotopa poligonu
19GJ035_256	6270_1, <i>Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas</i>	vidēja	Blakus pievedceļam starp VES B9/C9/E4 un VES C8/E9
LVM2009	9080*, <i>Stagnāju meži</i>	-	Aptuveni 15 m attālumā no VES B7/C7/E3 un VES B9/C9/E4 pievedceļa vidus ass, DL "Gaiņu purvs", Valsts mežu 4. kv. 1. nog.
LVM2009	91D0*, <i>Purvaini meži</i>	-	Aptuveni 30 m attālumā no VES B7/C7/E3 un VES B9/C9/E4 pievedceļa vidus ass, DL "Gaiņu purvs", Valsts mežu 2. kv. 6. nog.
24GE079_1	9010*_3, <i>Veci vai dabiski boreāli meži</i>	laba	Aptuveni 140 m attālumā no VES B9/C9/E4 pievedceļa vidus ass, DL "Gaiņu purvs", Valsts mežu 4. kv. 2., 9. nog.; 2. kv. 15. nog.
24MD24_02	6270_3 <i>Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas</i>	zema	Dalēji pārklājas ar VES B17/C17/E5 izbūves laukumu

Ietekme uz ES nozīmes aizsargājamo saldūdeņu biotopu 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, poligona nr. 19EZ104_14, nav sagaidāma, ja kabeļa izbūves laikā tiek nodrošināts, ka biotopā nenokļūst smilts, putekļi, augsnes daļiņas, kā arī dažāda veida ķīmiskais piesārņojums, piem., smērvielas, eļļas, degviela, kas var nokļūt vidē no kabeļu tranšejas rakšanas darbos izmantotās tehnikas.

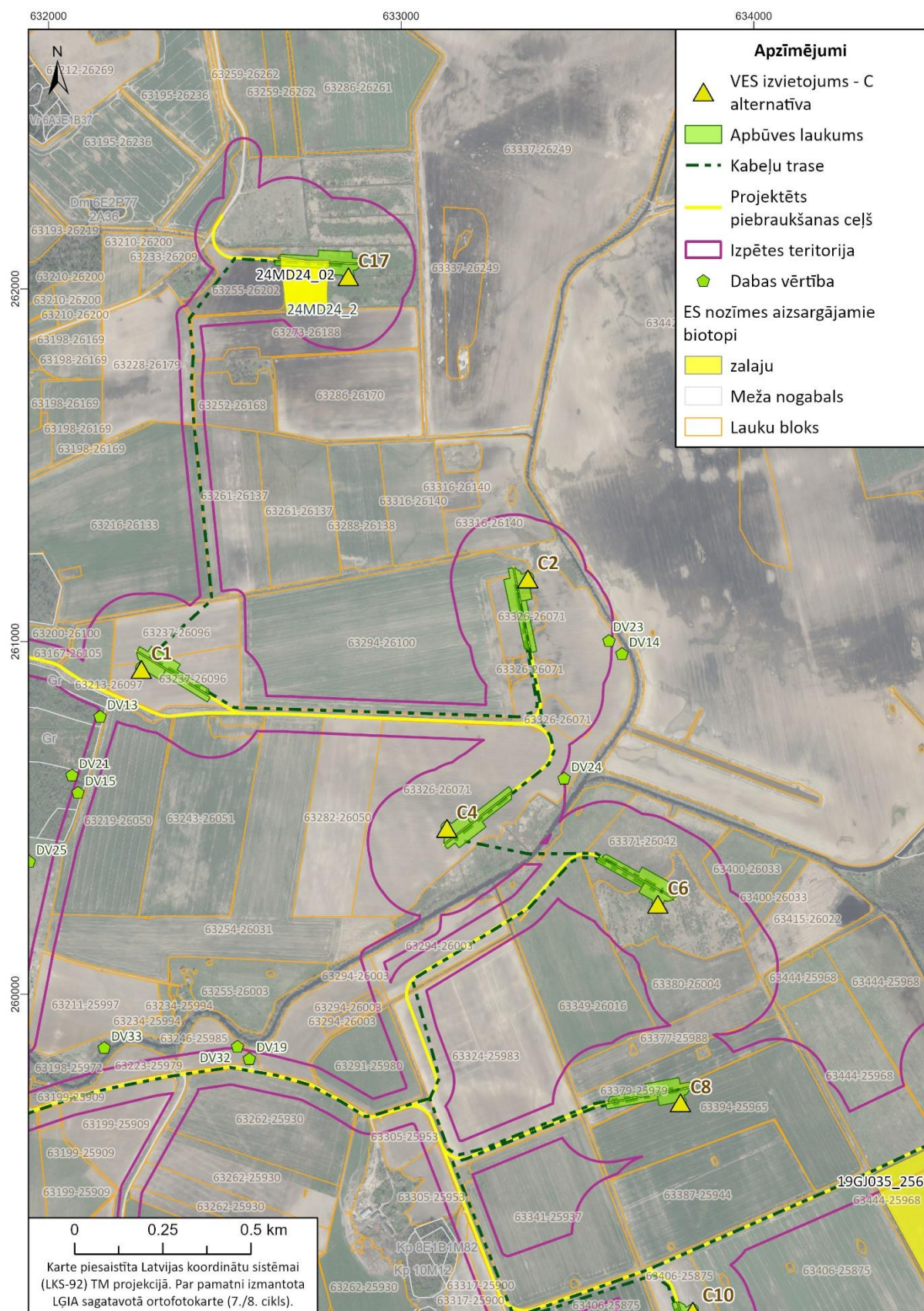
Uz ES nozīmes aizsargājamā zālāju biotopa poligonu 19GJ035_256 paredzētā darbība var atstāt negatīvu ietekmi, jo pašlaik gar biotopa malu esošais ceļš ir tikai pļavā izbraukta zemes josla. Ja ceļa izbūve tiek veikta, neskarot biotopa poligonu, tad tā neapdraud biotopa pastāvēšanu vai tā kvalitāti.

Uz ES nozīmes aizsargājamā zālāju biotopa poligonu 24MD24_02 paredzētā darbība var radīt nelielu negatīvu ietekmi. Lielāka negatīva ietekme būs E5 alternatīvai, jo tā skar lielāku biotopa platību. Paredzētā B17 un C17 alternatīvas būvniecība skar biotopu minimāli, ietekmējot tā mazāk kvalitatīvo daļu. Jau pašreiz poligona ziemeļu daļa ir sabojāta, iespējams, rokot vai padziļinot grāvi, izbraukājot un, iespējams, izlīdzinot izrakto materiālu. Poligona ziemeļu daļu klāj ekspansīvas un ruderālas sugas. Biotops kopumā ilgstoši nav atbilstoši apsaimniekots un ir zemas kvalitātes. Ja tas netiks apsaimniekots arī turpmāk, to pilnībā pārņems krūmi un ekspansīvas augu sugas.

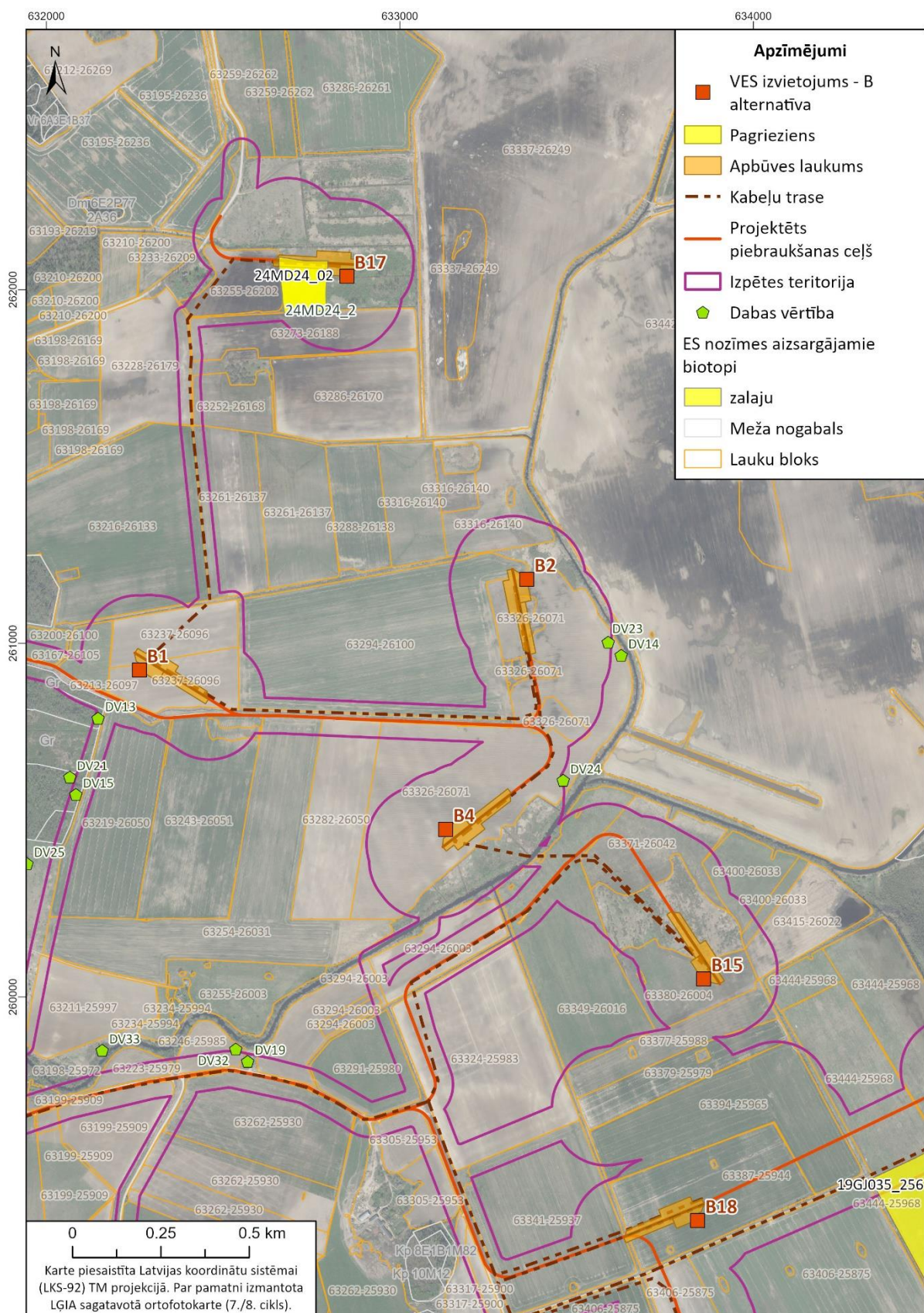
Nav sagaidāma negatīva ietekme uz ES nozīmes aizsargājamajiem purvu biotopiem 7110* *Aktīvi augstie purvi*, poligonu nr. 19GJ35_66, 19GJ35_67, 19GJ35_68, 19GJ35_69 un 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, poligona nr. 19GJ35_71, jo biotopi jau šobrīd ir susināšanas stipri ietekmēti. Apkārt Vēveru purvam un tā iekšienē atrodas lieli meliorācijas grāvji, kas pastāvīgi susina purvu. Kabeltrases izbūve var radīt īslaicīgu susināšanas efektu tranšejas rakšanas laikā, bet nav sagaidāma papildu negatīva ietekme no paredzētās darbības uz purvu biotopiem ilgtermiņā. Kabeltrases izbūve posmā gar biotopiem rekomendējama pa esošo grāvju atbērtnēm.

Uz ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu 91D0* *Purvaini meži*, poligona nr. 19GJ35_70 nav sagaidāma negatīva ietekme no paredzētās darbības, jo biotopa poligons atrodas aptuveni 100 m attālumā no plānotās kabeltrases un īslaicīgā susināšanas ietekme kabeļu tranšejas rakšanas rezultātā neatstās negatīvu ietekmi uz biotopa hidroloģisko režīmu.

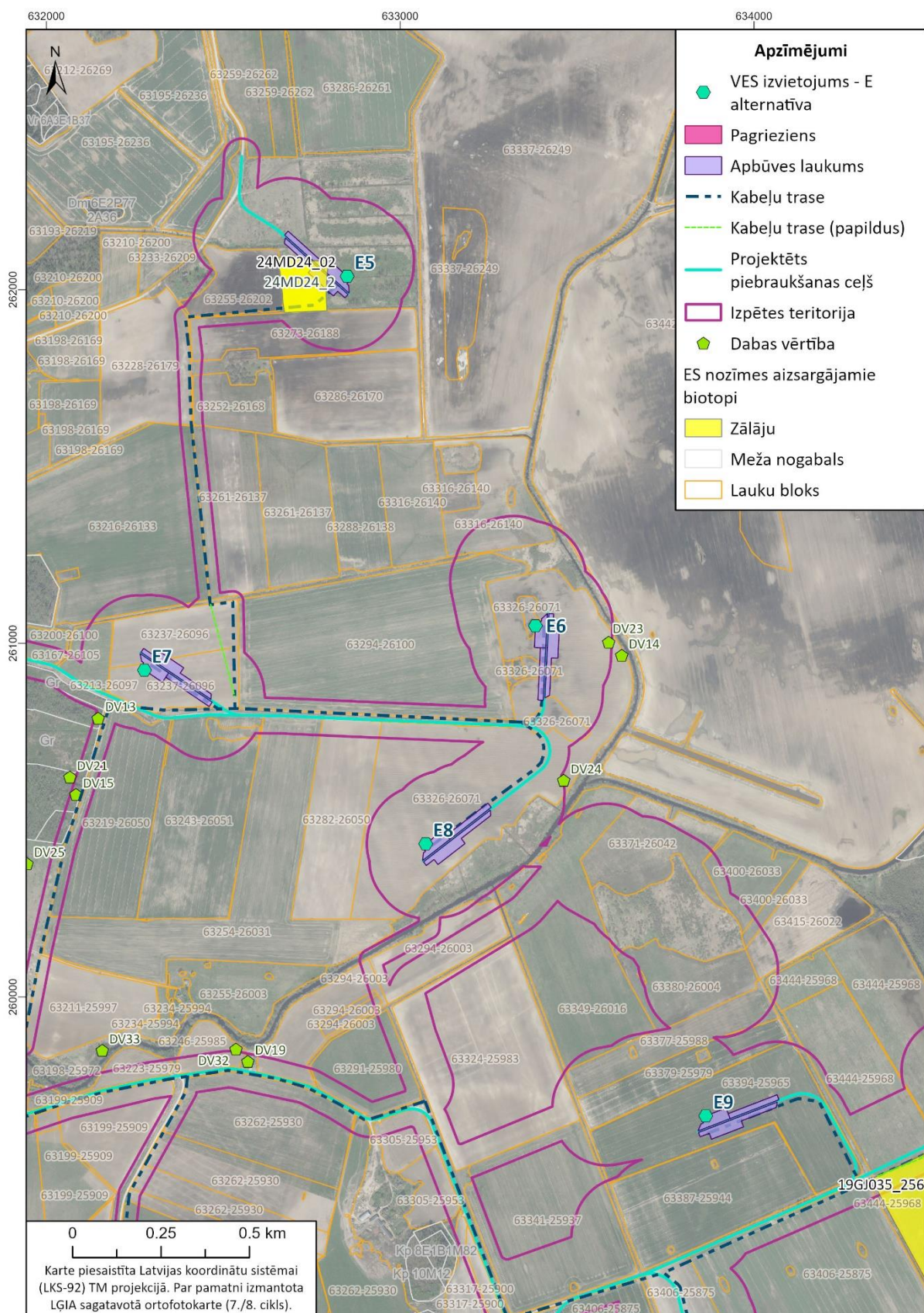
Nav paredzama papildu negatīva ietekme uz aizsargājamo mežu biotopu poligoniem LVM2009 2.kv. 6.nog. un LVM2009 4.kv. 1.nog. Biotopu poligoni kartēti kā ES nozīmes aizsargājami biotopi, attiecīgi 91D0* *Purvaini meži* un 9080* *Staignāju meži*. Bet reāli tās ir jaunas, ap 40 gadus vecas mežaudzes, turklāt ar būtisku susināšanas ietekmi. Hidroloģisko režīmu mežaudzēs ietekmējusi gan vēsturiskā, gan, iespējams, nesena nosusināšana zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 56760080192. Plānotās darbības platības ietilpst zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 56760080192, kuru no Valsts meža zemēm, kurās atrodas dabas liegums "Gaiņu purvs" un minētie aizsargājamo biotopu poligoni, norobežo meliorācijas sistēmas. Tāpat zemes vienībā nr.56760080192 pēc 2011. gada ierīkots nosusināšanas grāvju tīkls, kas vēl vairāk pastiprinājis vēsturiskās nosusināšanas ietekmi. Apsekojumos 2023. un 2024. gadā novērotas būtiskas, nosusināšanas izraisītas augsnes struktūras, mikroreljefa, zemsedzes un mežaudžu sastāva izmaiņas.

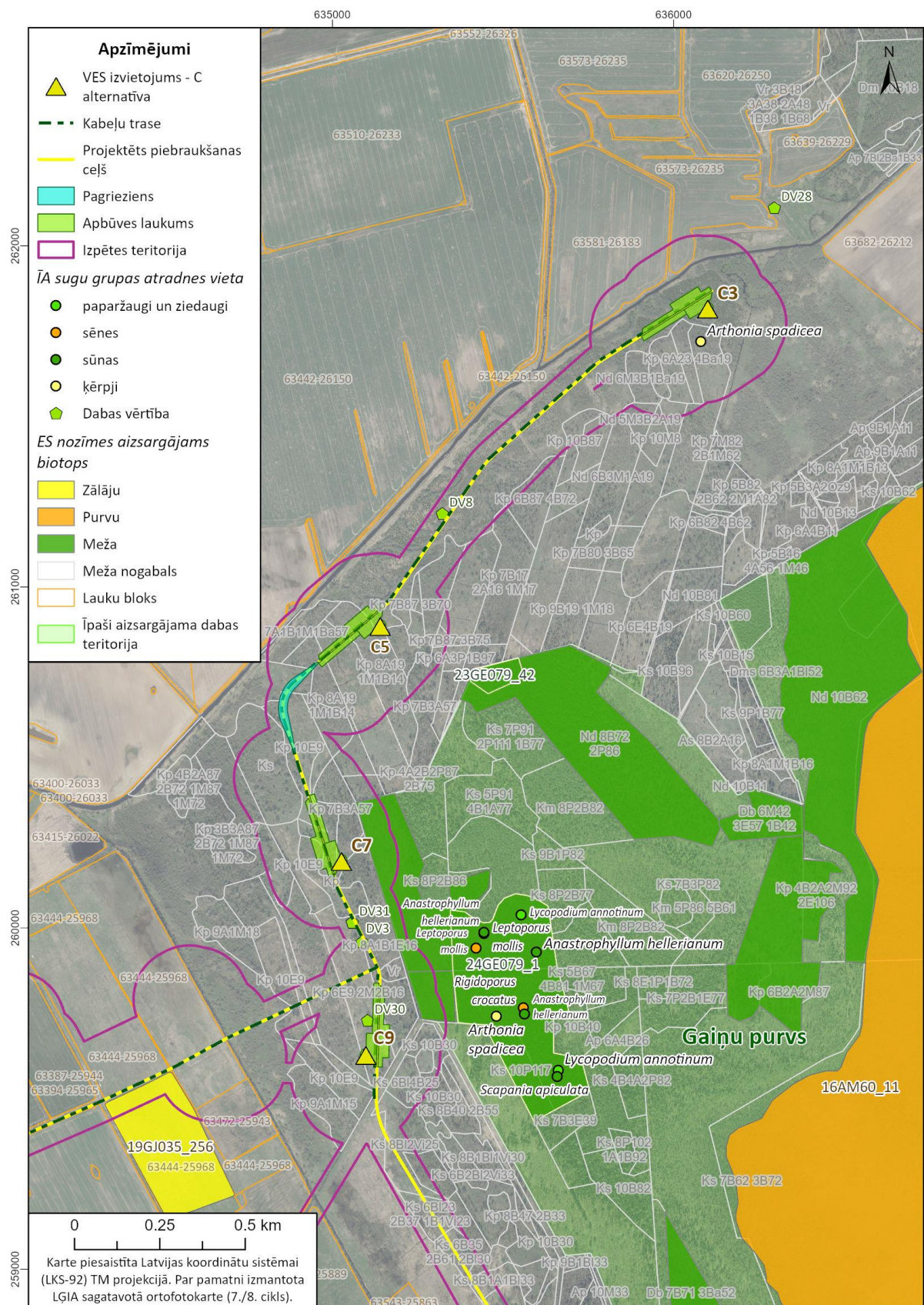
5. attēls. C alternatīvas VES C1, C2, C4, C6, C8, C10, C17 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

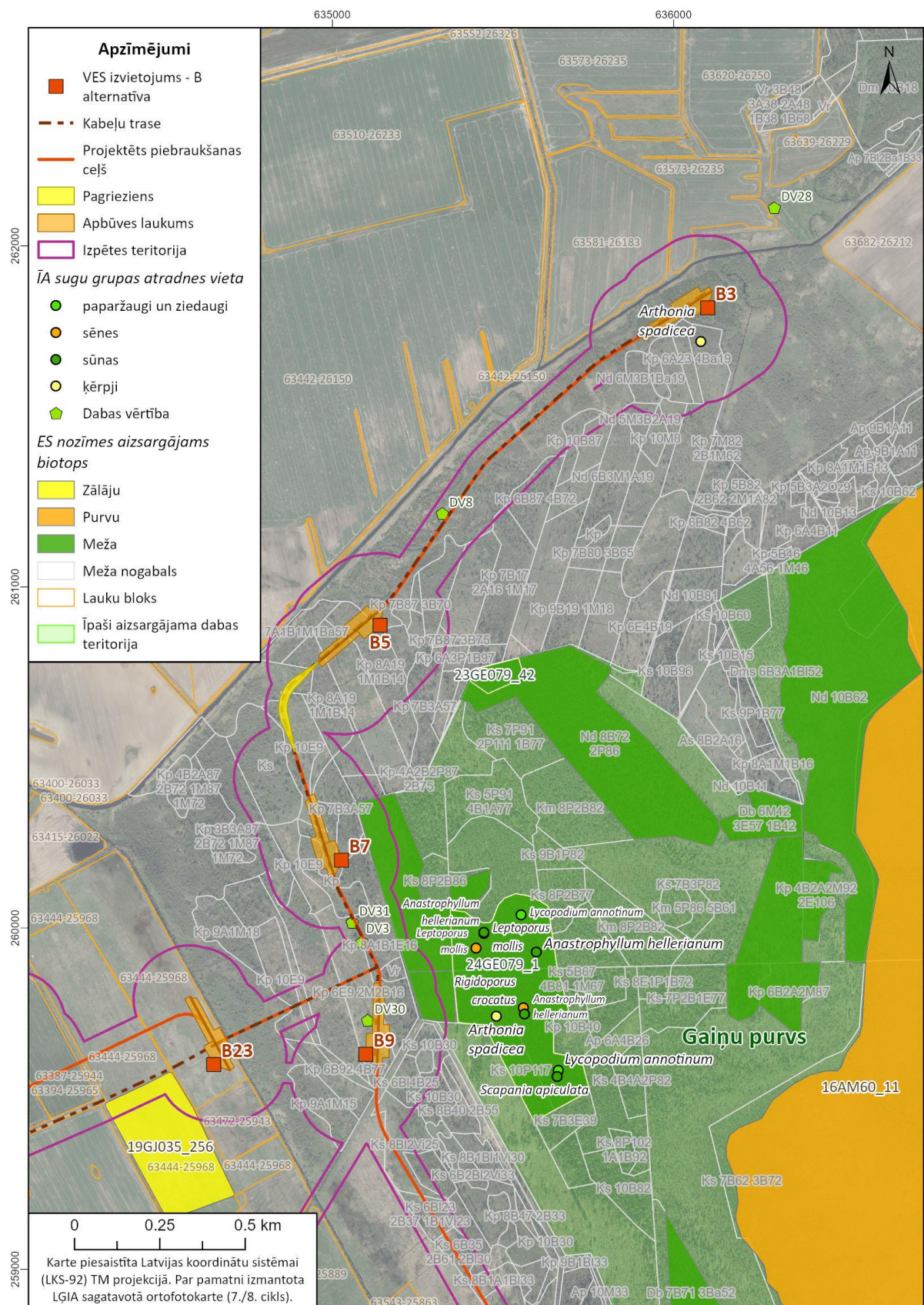
6. attēls. B alternatīvas VES B1, B2, B4, B15, B17, B18 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

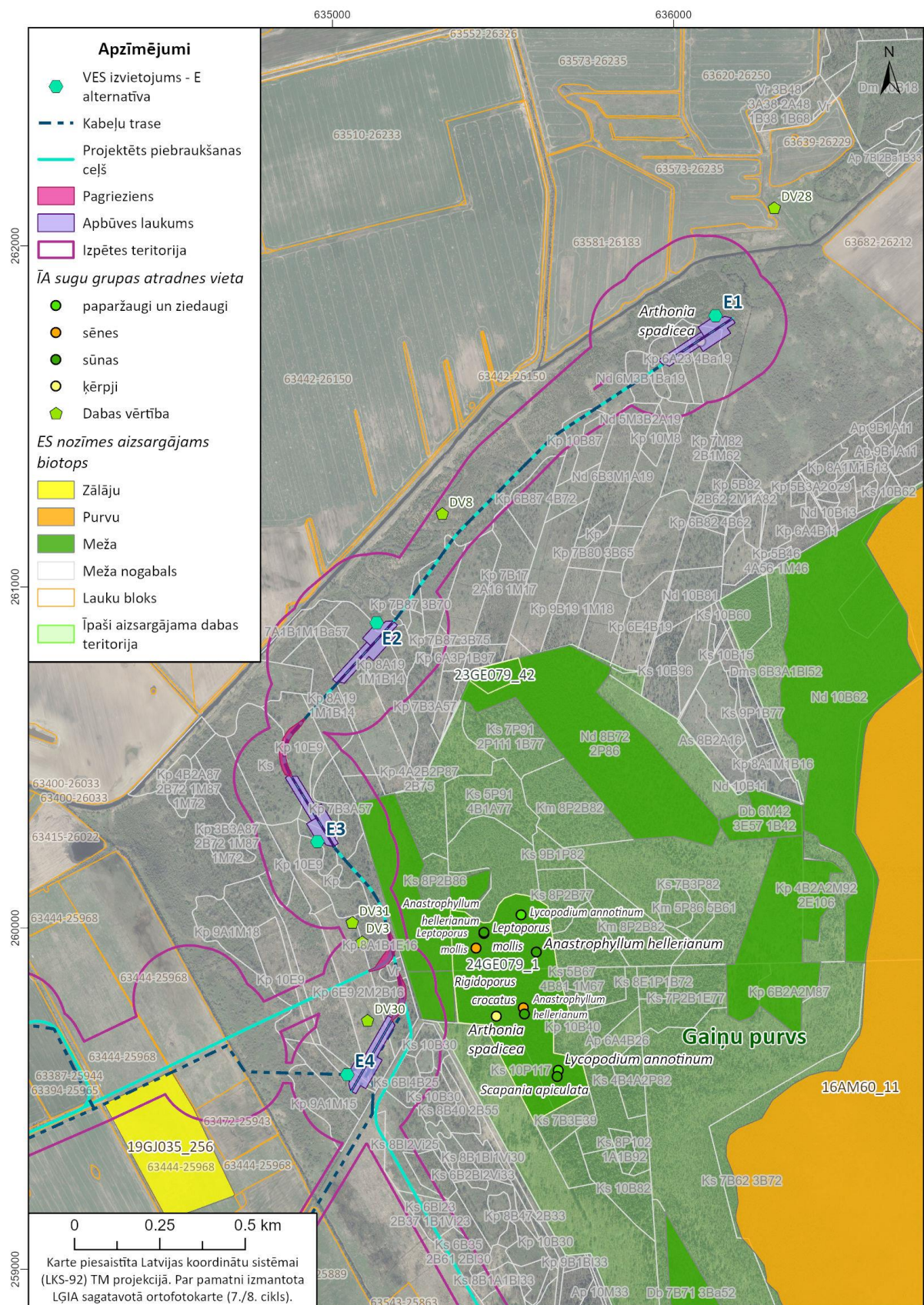
7. attēls. E alternatīvas VES E5, E6, E7, E8, E9 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

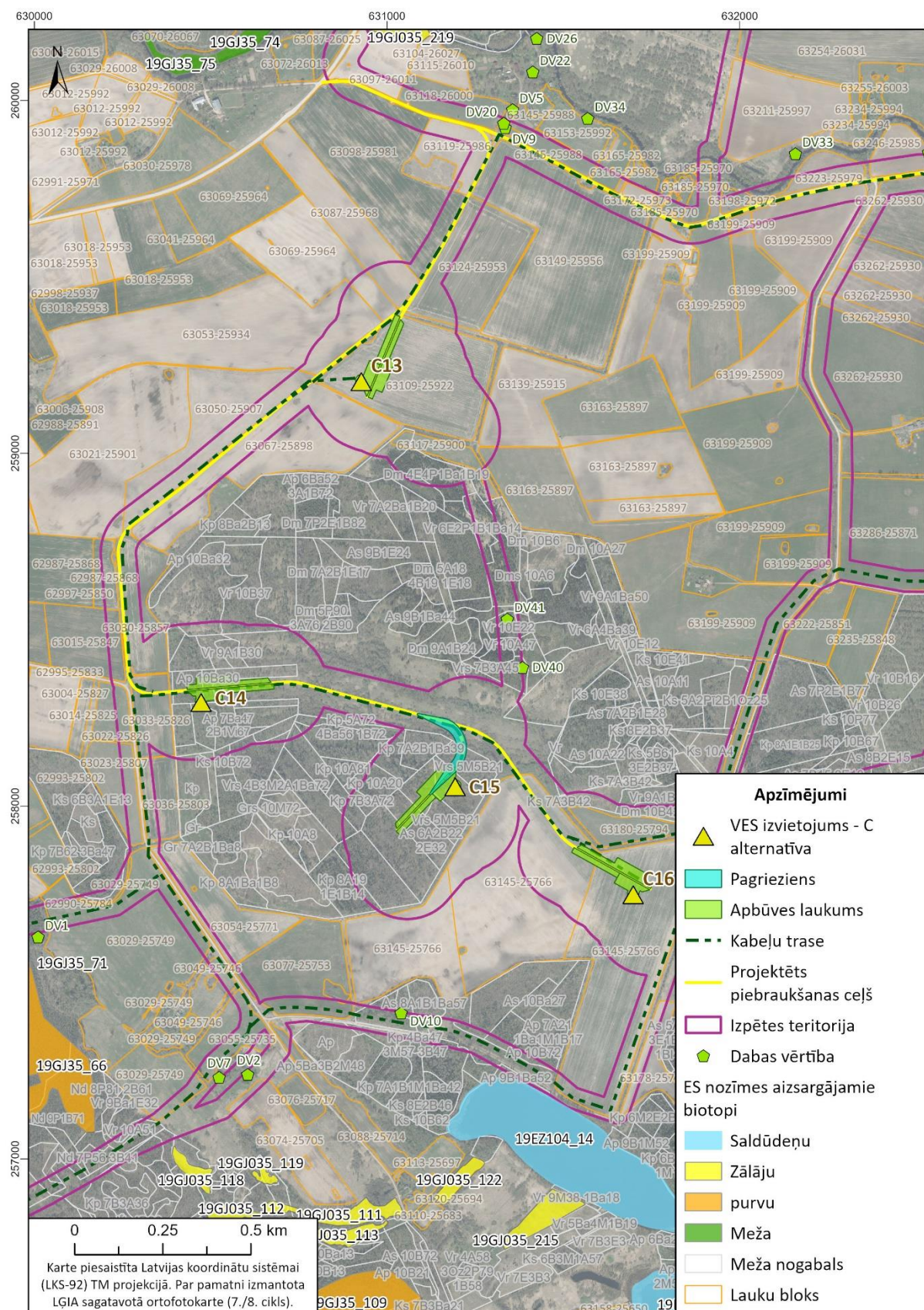
8. attēls. C alternatīvas VES C3, C5, C7, C9 plānotais novietojums

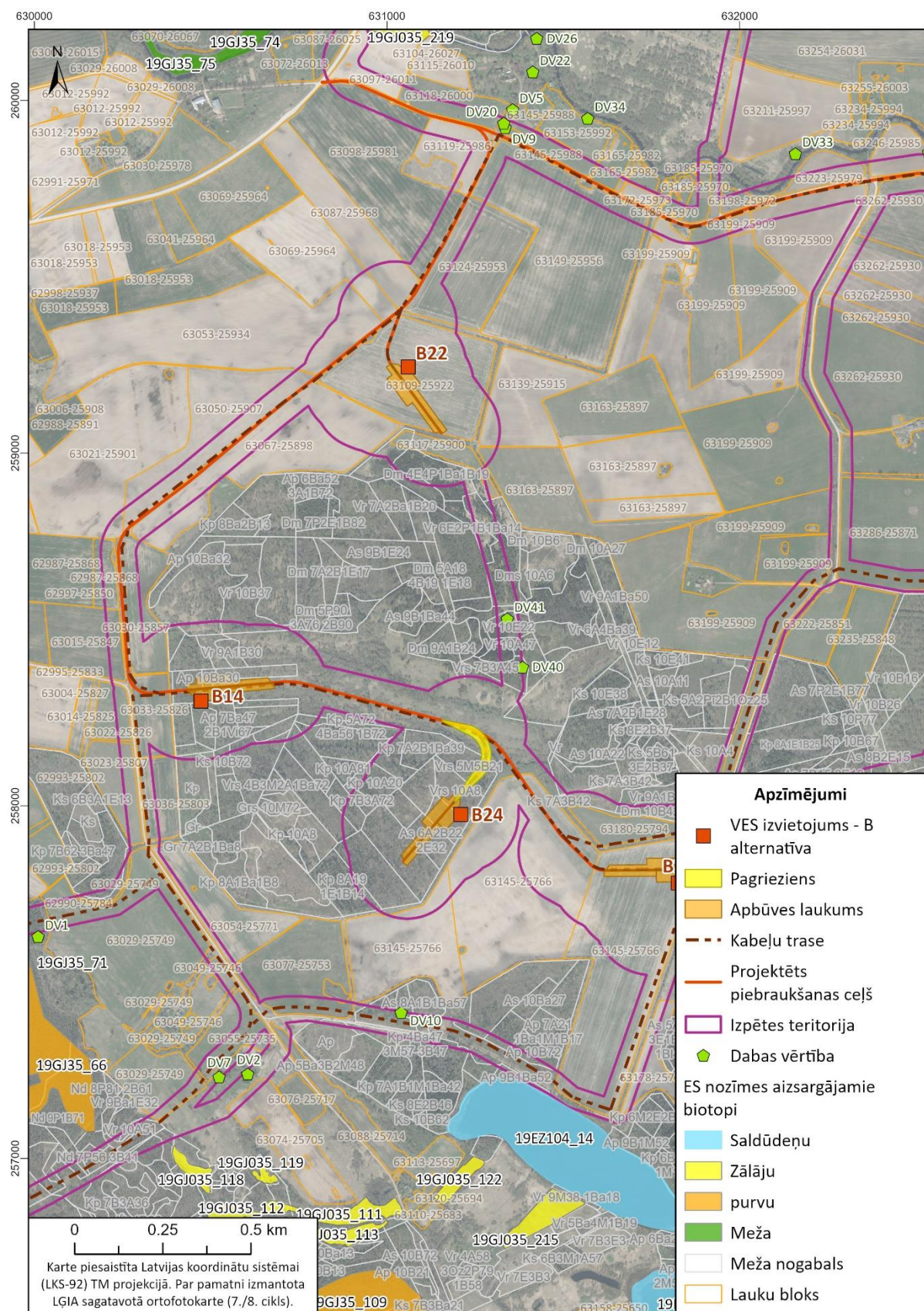
9. attēls. B alternatīvas VES B3, B5, B7, B9, B23 plānotais novietojums

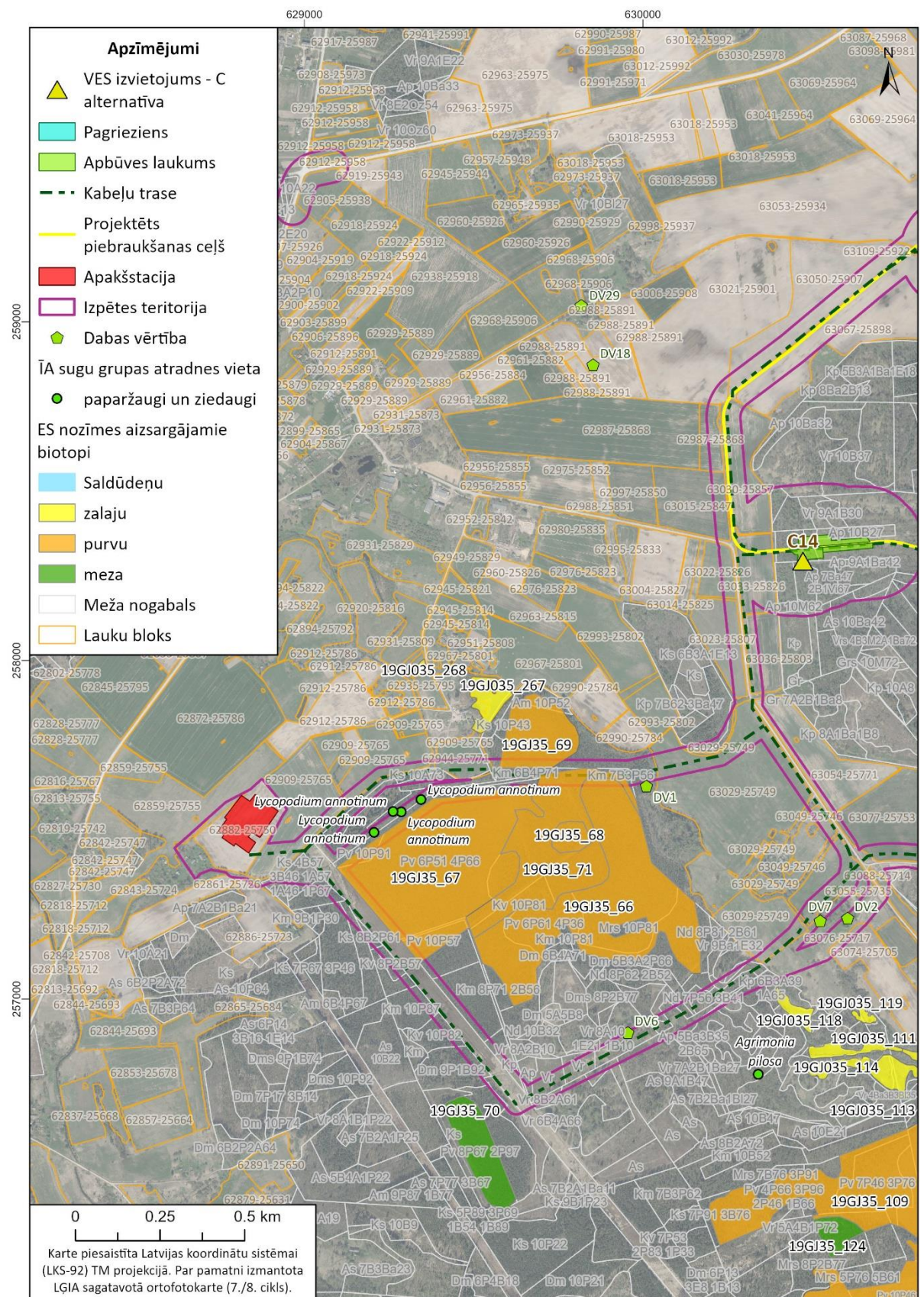
10. attēls. E alternatīvas VES E1, E2, E3, E4 plānotais novietojums

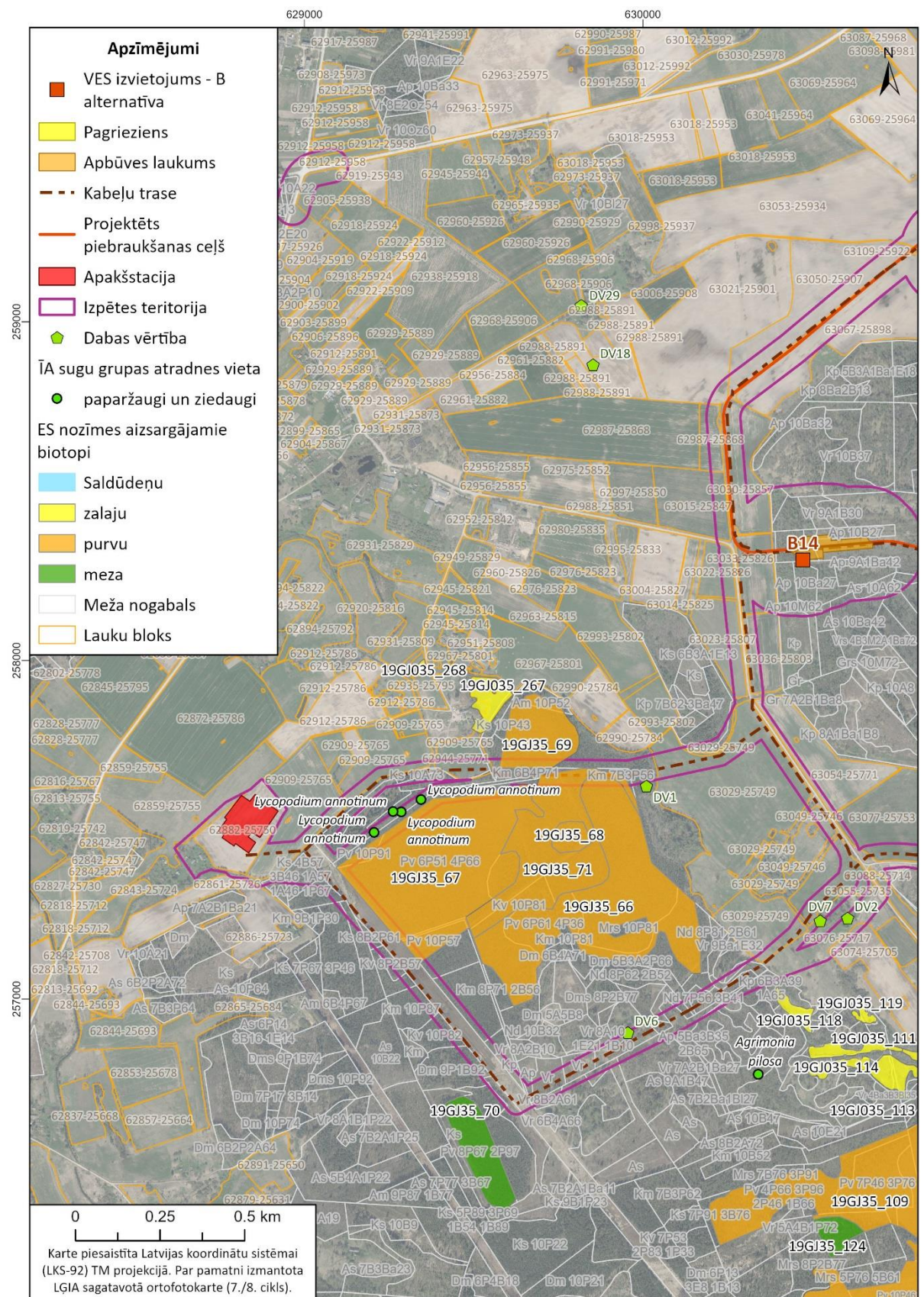
14. attēls. C alternatīvas VES C13, C14, C15, C16 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

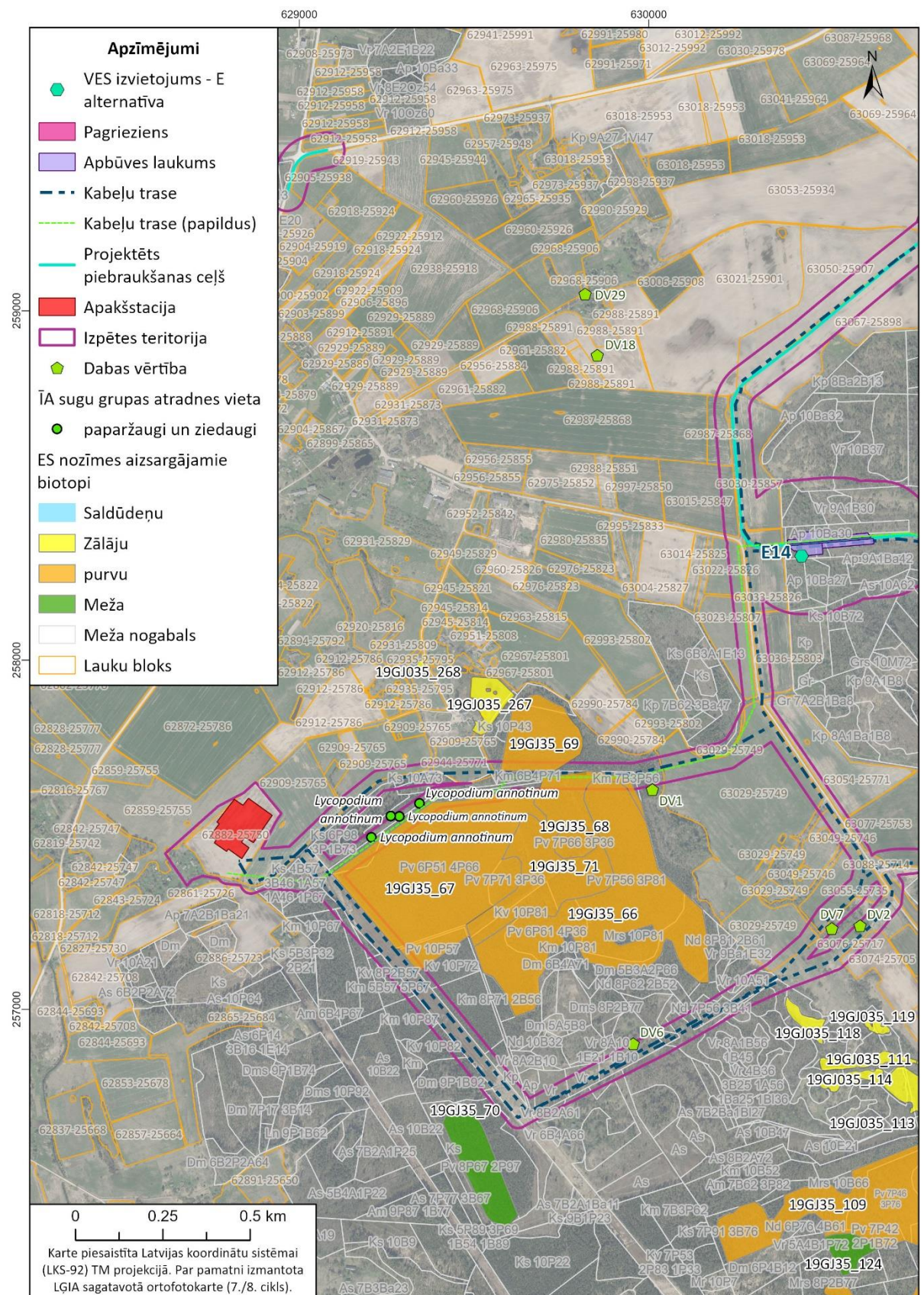
15. attēls. B alternatīvas VES B14, B22, B24, B25 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

17. attēls. Apakšstacijas un C alternatīvas VES C14 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

18. attēls. Apakšstacijas un B alternatīvas VES B14 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

19. attēls. Apakšstacijas un E alternatīvas VES E14 plānotais novietojums (aktualizēta karte)

9. Citas apsektās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Izvērtējuma teritorijā un 1 km rādiusā ap to līdz 2024. gadam dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" bija atzīmēti trīs dižkoki – divi parastie ozoli *Quercus robur* (ID_13385 un ID_21543), viena parastā vīksna *Ulmus laevis* (ID_15612) un divi potenciālie dižkoki – parastie ozoli *Quercus robur* (ID_475827 un ID_475428). Apsekojumu laikā konstatēti vēl vairāki parastie ozoli *Quercus robur*, viena parastā liepa *Tilia cordata* un viena parastā zirgkastaņa *Aesculus hippocastanum*, kas atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr. 264 noteiktajiem aizsargājamo koku – dižkoku, kritērijiem; kā arī vairāki parastie ozoli *Quercus robur*, viens melnalksnis *Alnus glutinosa*, viena parastā priede *Pinus sylvestris* un viena parastā liepa *Tilia cordata*, kas atbilst Dabas aizsardzības pārvaldes definētajiem potenciālo dižkoku kritērijiem (koki, kas sasnieguši vismaz 90 % no dižkoka izmēra). Apsekojumos konstatēti arī tādi koki, kas minētos kritērijus vēl nav sasnieguši, tomēr uzskatāmi par vērtīgiem un iespēju robežās saglabājamiem kā ainavas un dabas daudzveidības bagātinājošiem elementiem, t.sk., potenciālu reto un īpaši aizsargājamo sugu atradnēm. Dabas vērtības (DV) attēlotas 4. tabulā un 6.-19. attēlos. Daļu no šiem kokiem 2024. gada laikā ir apsekojuši DAP inspektori un informācija ievietota dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS".

Plānotais VES parka pievedceļš pie Mežmuižas krustojas ar muižas piebraucamo ceļu, kura malās atrodas ozolu aleja (DV5), koordinātas x:259975, y:631356. Alejā pārsvarā aug ozoli līdz 3,5 m apkārtmērā, bet ir arī viens dižkoks (DV9, 4,19 m) un viens potenciālais dižkoks (DV20, 3,65 m). Ja esošo grants ceļu nepieciešams pārbūvēt, to paplašinot vai paaugstinot ceļa nestspēju, darbi veicami uz alejai pretējo ceļa pusi. 1,3 km tālāk pa to pašu ceļu austrumu virzienā, ceļa malā aug dižkoks – parastais ozols (DV19), 4,42 m apkārtmērā, koordinātas x:259819, y:632569. Koka vainaga projekcija atrodas aptuveni 10 m attālumā no esošā ceļa klātnes. Ja esošo ceļu VES parka vajadzībām nepieciešams paplašināt un pārbūvēt, darbi veicami uz kokam pretējo ceļa pusi.

Plānoto VES parka kabeļu trašu tuvumā, netālu no "Ūdru" mājām, pie vēsturiskās "Pāķu" mājvietas drupām, atrodas vairāki dabas vērtību koki – dižkoks, parastā zirgkastaņa (DV2, 3,16 m), koordinātas x:257240, y:630605; potenciālais dižkoks, parastais ozols (DV6, 3,65 m), koordinātas x:256902, y:629956; parastais ozols (DV7, 3,46 m), koordinātas x:257232, y:630524. Kabeļtrašu vidus ass pašreizējā novietojumā atrodas 10 - 20 m attālumā no koku vainagu projekcijas. Būvniecības laikā jāņem vērā dabas vērtību koku novietojums un kabeļtrašu atmežojamais koridors jāplāno tā, lai tas neskartu vērtīgos kokus.

Plānotā VES parka kabeļu trase uz dienvidiem no mājvietas "Kaupres" skar potenciālo dižkoku – parasto ozolu (DV16, 3,95 m), koordinātas x:258307, y:632626. Lai netraumētu koku, tā vainagu un sakņu sistēmu, kabeļu trases koridors jāatvirza vismaz 10 m attālumā no koka vainaga projekcijas uz zemes. Aptuveni 600 m tālāk uz rietumiem tās pašas kabeļtrases vidus ass līnija ieplānota aptuveni 15 m attālumā no potenciālā dižkoka – parastās priedes (DV4, 2,26 m), koordinātas x:259975, y:631356. Kabeļtrases koridora atmežošana plānojama tā, lai tā neskartu vērtīgo koku.

Plānotā VES parka kabeļtrases vidus ass līnija ieplānota aptuveni 10-60 m attālumā no parkveida ozoliem, potenciālām ĪA sugu dzīvotnēm (DV36, DV37, DV38), koordinātas x:258595, y:633649; x:258650, y:633712; x:258623, y:633802. Kabeļtrases izbūve plānojama tā, lai tā neskartu vērtīgos kokus.

Netālu no plānotajām kabeļu trasēm divās vietās konstatētas nenoteiktu putnu ligzdas (DV1 un DV40), koordinātas x:257630, y:630010 un x:258394, y:631384. Ligzdas būtu jāapseko sertificētam ornitologam un jāizvirza nosacījumi paredzētās darbības traucējuma ietekmes mazināšanai.

4. tabula. Dabas vērtības un to raksturojums

APZ	Suga	Apkārtmērs, m	Piezīmes	X	Y
DV1	Putns <i>Aves sp</i>	-	Ligzda bērzā	257630	630010
DV2	Parastā zirgkastaņa <i>Aesculus hippocastanum</i>	3,16	Dižkoks	257240	630605
DV3	Melnalksnis <i>Alnus glutinosa</i>	2,45	Potenciāls dižkoks	259960	635087
DV4	Parastā priele <i>Pinus sylvestris</i>	2,26	Potenciāls dižkoks	258045	632166
DV5	Parastie ozoli <i>Quercus robur</i>	-	Ozolu aleja/Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	259975	631356
DV6	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,65; mērīts 0,9 m augstumā	Potenciāls dižkoks	256902	629956
DV7	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,46	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	257232	630524
DV8	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	261216	635322
DV9	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,19	Dižkoks	259924	631335
DV10	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	257415	631040
DV11	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,31	Dižkoks	260259	631350
DV12	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,72	Dižkoks	260287	631344
DV13	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260789	632146
DV14	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,69	Potenciāls dižkoks	260967	633626
DV15	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260574	632084
DV16	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,95; mērīts 1,0 m augstumā	Potenciāls dižkoks	258307	632626
DV17	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,25	Dižkoks	260880	631393
DV18	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,93	Potenciāls dižkoks	258874	629853
DV19	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,42	Dižkoks	259819	632569
DV20	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,65	Potenciāls dižkoks	259936	631331
DV21	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260623	632066
DV22	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,50	Dižkoks	260082	631413
DV23	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	261004	633589
DV24	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260614	633462
DV25	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,47	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260378	631945
DV26	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,30; mērīts 1,2 m augstumā	Dižkoks	260177	631424
DV27	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,72	Potenciāls dižkoks	260307	631322
DV28	Rietumu tūja <i>Thuja occidentalis</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	262113	636295
DV29	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	3,50; 2,50	Dižkoks	259049	629818
DV30	Parastās liepas <i>Tilia cordata</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	259730	635103

4. tabula. Dabas vērtības un to raksturojums

APZ	Suga	Apkārtmērs, m	Piezīmes	X	Y
DV31	Parastās liepas <i>Tilia cordata</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	260018	635058
DV32	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	3,37	Potenciāls dižkoks	259854	632536
DV33	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	4,23; mērīts 1,0 m augstumā	Dižkoks	259850	632158
DV34	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,83	Potenciāls dižkoks	259950	631569
DV35	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,71	Potenciāls dižkoks	260391	631030
DV36	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	258595	633649
DV37	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	258650	633712
DV38	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	-	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	258623	633802
DV39	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	3,49	Potenciāla ĪA sugu dzīvotne	258882	634381
DV40	Putns <i>Aves sp</i>	-	Ligzda priedē, ap 10 m augstumā, D~80 cm	258394	631384
DV41	-	-	Daļēji aizbiris laukakmeņu velves pagrabs. Potenciāla sikspārņu ziemošanas vieta	258531	631341

Plānotās kabeļa trases trajektorijā konstatēts daļēji aizbiris laukakmeņu velves pagrabs (DV41), koordinātas x:258531, y:631341 vēsturiskās mājvietas tuvumā Tiltapurva mežā. Pagrabu potenciāli var izmantot sikspārņi kā ziemošanas mītņi, tādēļ rekomendējams kabeļa trasi atvirzīt no pagraba, vienlaikus, ņemot vērā ~140 m uz dienvidiem konstatētās putna ligzdas (DV40) novietojumu.

10. Pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa

Izpētes teritorijā esošajiem zālāju biotopiem nepieciešams nodrošināt piemērotu apsaimniekošanas režīmu – ekstensīvu pļaušanu un/vai noganīšanu (Rūsiņa, 2017). Lai saglabātu Eiropas nozīmes aizsargājamo zālāja biotopa 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* poligonu (poligona Nr. 19GJ035_256), pievedceļa izbūve veicama neskarot biotopa poligonu. Lai saglabātu Eiropas nozīmes aizsargājamo zālāja biotopa 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* poligonu (poligona Nr. 24MD24_02), pievedceļa un laukuma izbūve veicama pēc iespējas tuvāk grāvim poligona ziemeļos, pēc iespējas mazāk skarot biotopa poligonu. Potenciālais apdraudējums abiem biotopa poligoniem var būt izbraukāšana, tādēļ nav pieļaujama tehnikas un materiālu novietošana biotopa poligona robežās.

Purvu biotopiem viens no galvenajiem labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas priekšnosacījumiem ir atbilstošs hidroloģiskais režīms – pastāvīgi augsts gruntsūdens līmenis vai netraucēta pazemes ūdeņu plūsma avotu un avoksnāju biotopos (Priēde, 2017). Tā kā teritorijā esošie augsto purvu biotopi Vēveru purva apkārtnē jau šobrīd ir susināšanas stipri ietekmēti, nav sagaidāma

papildu negatīva hidroloģiskā ietekme uz tiem, paredzētās kabeļtrases ierīkošanas laikā. Kabeļtrases izbūve posmā gar biotopiem rekomendējama pa esošo grāvju atbērtņēm. Lai uzlabotu augsto purvu biotopu stāvokli, atjaunojot tiem optimālu hidroloģisko režīmu, varētu tikt rekomendēta no Vēveru purva iztekošo un apkārt purvam ierīkoto grāvju aizbēršana vai aizdambēšana.

Izvērtējuma teritorijā sastopamajiem meža biotopiem raksturīga samērā blīva mežaudze ar paaugu un pamežu, kurā ir nodrošināts stabils mikroklimats, bieži vien ar paaugstinātu mitruma režīmu (91D0* *Purvaini meži*). Šādiem mežiem nepieciešams pastāvīgi vai sezonāli paaugstināts gruntsūdens līmenis, kas uztur biotopam raksturīgās struktūras un sugu kompozīciju, kā arī mikroklimatu mežaudzē. Izvērtējuma teritorijā sastopamie purvaino mežu biotopi pārsvarā atrodas ārpus paredzētās darbības ietekmes zonas. Dabas liegumā "Gaiņu purvs" esošie purvainie meži jau šobrīd ir susināšanas stipri ietekmēti, tos no paredzētās darbības teritorijas atdala esoši meliorācijas grāvji. Lai uzlabotu purvaino mežu biotopu stāvokli varētu tikt rekomendēta dabas liegumā un tā perifērijā esošo grāvju aizbēršana vai aizdambēšana.

Lai novērstu potenciālo negatīvo ietekmi uz konstatētajiem dižkokiem, potenciālajiem dižkokiem un citiem DV kokiem, rekomendējams VES novietnes, izbūves laukumus, pievedceļus un kabeļa trases plānot tā, lai paredzētā darbība netiktu veikta tuvāk kā 10 m no šādu koku vainagu projekcijas, lai izvairītos no koku vainagu, stumbru, kā arī sakņu bojāšanas un vides apstākļu izmaiņām. Veicot būvniecības darbus, nepieciešamības gadījumā koku stumbri jāaizsargā ar dēļu vairogiem vai tamlīdzīgi, un rakšanas darbi jāveic pēc iespējas tālāk no kokiem. Dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem pieguļošajās platībās šāda darbība saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

11. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz pieguļošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai

- 1) Atzinuma ietvaros izvērtēta plānoto vēja elektrostaciju, pievedceļu, elektropārvades kabeļu un elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves iespējamā ietekme uz aizsargājamām dabas vērtībām atzinumā formulētās izpētes teritorijas ietvaros.
- 2) Paredzētā darbība nav plānota valsts vai vietējas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000* teritorijā), darbības īstenošana neradīs papildu tiešu vai netiešu paredzamu negatīvu ietekmi uz šādām teritorijām, kā arī mikroliegumiem, kas izveidoti mežu vai purvu biotopu aizsardzībai. Paredzētās darbības īstenošana nerada draudus aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības mērķu nodrošināšanai vai aizsargājamo teritoriju integritātes nodrošināšanai nedz lokālā, nedz reģionālā mērogā.
- 3) Paredzētā darbība neatstās negatīvu ietekmi uz dabas liegumu "Gaiņu purvs", jo izvērtējuma teritoriju no dabas lieguma norobežo esošu meliorācijas grāvju tīkls, kas vēsturiski susinājis meža platības dabas lieguma teritorijā. Papildu zemes vienībā nr. 56760080192 pēc 2011. gada ierīkots nosusināšanas grāvju tīkls, kas vēl vairāk pastiprinājis vēsturiskās nosusināšanas ietekmi. Dabas liegumā esošo biotopu kartējums ir novecojis, to būtu nepieciešams atjaunot pēc spēkā esošās biotopu kartēšanas metodikas. Zemes vienībā nr. 76860020003 meža nogabalos 2_6 un 4_1 nokartētie biotopi 91D0* *Purvaini meži* un 9080* *Staignāju meži* neatbilst biotopu kritēriju minimālajām prasībām. Mežaudzes ir jaunas un susinātas.
- 4) Izvērtējot paredzētās darbības skartās teritorijas un tajās esošās dabas vērtības, identificētas ietekmes, kuras ir novēršamas, veicot dažādus pasākumus, un ietekmes, kuru novēršana nav iespējama vai ir būtiski ierobežota, ja paredzēto darbību realizē. Ar VES novietni, ceļa posmu un kabeļa trašu izbūvi saistītās ietekmes un pasākumi to novēršanai norādīti atzinuma 8., 9. un 10. nodaļā. Lielākajā daļā gadījumu potenciālo negatīvo ietekmi uz ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem un aizsargājamajām sugām iespējams pilnībā novērst, ņemot vērā minētos norādījumus.

- 5) Lai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz augsto purvu biotopu hidroloģisko režīmu, kabeļtrases izbūve Vēveru purva apkārtnē posmā gar biotopiem plānojama pa esošo grāvju atbērtņēm. Lai uzlabotu augsto purvu biotopu stāvokli un atjaunotu tiem optimālu hidroloģisko režīmu, varētu tikt rekomendēta no Vēveru purva iztekošo un apkārt purvam ierīkoto grāvju aizbēršana vai aizdambēšana.
- 6) Lai mazinātu paredzamo negatīvo ietekmi uz mežu ekosistēmām kopumā, plānoto vēja elektrostaciju tehnoloģiskie laukumi prioritāri izvietojami izcirtumos un lauksaimniecībā intensīvi izmantojamo zemju (piemēram, aramzemju) platībās.
- 7) Lai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz izvērtējuma teritorijā sastopamajām būtiski pārveidotajām ūdenstecēm, vietās, kur paredzēta ūdensteču šķērsošana, izbūvējot jaunus pievedceļus vai kabeļa trases, nepieciešams saglabāt brīvu ūdens plūdumu esošajā ūdensteces platumā, neveidot barjeras vai kāples, kā arī pēc darbu veikšanas atjaunot krastu veģetāciju, lai novērstu suspendēto augsnes daļiņu, kā arī dažādu lauksaimniecības platībās izmantoto augu aizsardzības līdzekļu un mēslojuma ienesi.
- 8) VES izbūves laukumu, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošās lielu dimensiju (>25 cm) kritālas un novāktie ekoloģiskie koki izcirtumos jāpārvieto uz tuvāko mežaudzi. Kritālas un nocirsto ekoloģisko koku stumbri pārvietojami, iespēju robežās tos nesagarumojot.
- 9) VES izbūves laukumu, pievedceļu un elektropārvades kabeļu novietojuma projektēšana un izbūve dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem piegulošajās platībās – tuvāk par 10 m no koka vainaga projekcijas, saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
- 10) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams precizēt vai mainīt plānoto VES izbūves laukumu, pievedceļu vai elektroenerģijas pārvades tīklu (kabeļu) izbūves vietas, tad nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par precizēto vai izmainīto paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām.

12. Izmantotie informācijas avoti, metodikas, normatīvie akti un literatūra

- “Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju un tīklu būvniecībai Jēkabpils novada Vīpes un Mežāres pagastā”, objekta nosaukums *PurpleGreen Solwin*, 2023.
- Rūsiņa S. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 433 lpp.
- Priede A. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 4. sējums. Purvi, avoti un avoksnāji. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 207 lpp.
- Ikaunieca S. (red.). 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 6. sējums. Meži. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda. 167 lpp.
- Auniņš A (red.). 2013. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Rīga. 320 lpp.
- Kabucis I (red.). Latvijas biotopi, Klasifikators. Latvijas Dabas fonds. Rīga. 96 lpp.
- Ek T., Suško U., Auziņš R. 2002. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Metodika dabisko un potenciālo dabisko meža biotopu noteikšanai. VMD. Rīga. 76 lpp.
- Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”
- Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”
- Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”

- Energētikas likums, Saeimā pieņemts 1998. gada 3. septembrī

Interneta resursi

- Dabas aizsardzības pārvalde. Pieejams: www.daba.gov.lv.
- Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS.
Pieejams <https://ozols.gov.lv/ozols>.
- Dabas datu krātuve Dabas dati. Pieejams: <https://dabasdati.lv/lv>.
- ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodika.
Dabas aizsardzības pārvalde. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/4524/download>.
- LĢIA. Ģeogrāfiskās informācijas sistēma. Pieejams: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte>.
- LVĢMC meteoroloģisko novērojumu dati <https://www.meteo.lv/meteorologija-datu-meklesana/>
- LVM GEO. Ģeogrāfiskās informācijas sistēma. Pieejams: www.lvmgeo.lv/kartes.
- Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā.
Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par dzīvotņu aizsardzības stāvokli.
Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5696/download?attachment>.
- ZMNĪ. Meliorācijas kadastra informācijas sistēma. Pieejams: www.melioracija.lv.

Atzinums sagatavots uz 32 lpp., ietverot 19 attēlus (kartes) un 4 tabulas. Atzinuma pievienots pielikums – 2023. un 2024. gada apsekojumos konstatēto ES nozīmes aizsargājamo biotopu anketas uz 8 lpp.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Margita Deičmane

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte

Eksperta sertifikāta Nr. 024, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperte tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: zālāji (derīgs līdz 14.06.2028.), sugu grupām: abinieki un rāpuļi (derīgs līdz 14.06.2028.). Tālrunis: 26444401, margita@environment.lv

Gatis Eriņš

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts

Eksperta sertifikāta Nr. 079, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperts tiesīgs sniegt atzinumus par biotopu grupām: purvi, meži un virsāji (derīgs līdz 15.11.2026.), tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (derīgs līdz 09.03.2027.). Tālrunis: 26554613, gatis.erins@gmail.com

Toms Daniels Čakars

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts

Eksperta sertifikāta Nr. 182, izsniegts par biotopu grupām: alas, atsegumi, kritenes (derīgs līdz 27.05.2029.), meži un virsāji (derīgs līdz 20.05.2027.), tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (derīgs līdz 11.11.2026.). Tālrunis: 26170817, toms.daniels@inbox.lv